

**UNIVERSAL CAPITAL BANK AD,
PODGORICA**

**FINANSIJSKI ISKAZI
31. DECEMBAR 2014. GODINE
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Iskaz o promjenama na kapitalu	5
Iskaz o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske iskaze	7 – 49

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara Universal Capital Bank AD, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strane 3 do 49) Universal Capital Bank AD, Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2014. godine i odgovarajući bilans uspjeha, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Universal Capital Bank AD, Podgorica na dan 31. decembra 2014. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na činjenice objelodanjene u napomenama 14, 15 i 26 uz finansijske iskaze, gdje je navedeno da je Banka dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i odlukama Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2014. godine, određeni pokazatelji poslovanja nisu bili usaglašeni sa propisanim limitima. Eventualne mjere koje bi Centralna banka Crne Gore mogla da preduzme u vezi sa ovom neusklađenošću ne mogu se trenutno predvidjeti. Rukovodstvo Banke preduzima neophodne aktivnosti kako bi se pokazatelji doveli u zakonski definisane okvire.

Naše mišljenje nije modifikovano po navedenom pitanju.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara Universal Capital Bank AD, Podgorica (nastavak)

Ostalo

Finansijski iskazi Banke na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2013. godine, bili su predmet revizije drugog revizora koji je u svom izvještaju od 29. maja 2014. godine izrazio mišljenje bez rezerve sa skretanjem pažnje na činjenicu da su sopstvena sredstva Banke na dan 31. decembra 2013. godine bila u iznosu ispod propisanog minimuma u skladu sa Zakonom o bankama.

Deloitte d.o.o. Podgorica
Crna Gora
26. maja 2015. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

BILANS USPJEHA
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine
 (U hiljadama EUR)

	Napomene	2014.	2013.
Prihodi od kamata	5	1,698	1,698
Rashodi od kamata	5	332	224
NETO PRIHODI OD KAMATA		1,366	1,474
Troškovi obezvrjeđenja	6	152	(164)
Troškovi rezervisanja		4	-
Prihodi od naknada i provizija	7	1,104	460
Rashodi naknada i provizija	7	368	181
NETO PRIHODI OD NAKNADA		736	279
Neto dobici od kursnih razlika		162	10
Troškovi zaposlenih	8	986	1,219
Opšti i administrativni troškovi	9	830	715
Troškovi amortizacije	10	182	172
Ostali rashodi	11	4	130
Ostali prihodi	11	6	371
OPERATIVNI PROFIT		112	62
Porez na dobit	12	-	-
NETO PROFIT		112	62

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Podgorica, 31. marta 2015. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Universal Capital Bank AD, Podgorica:

 Predrag Drećun
 Glavni izvršni direktor

 Miloš Pavlović
 Izvršni direktor

 Kolja Krcić
 Direktor sektora računovodstva

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2014. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Napomene</u>	<u>31. decembra 2014.</u>	<u>31. decembra 2013.</u>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	13	10,133	2,255
Kreditni i potraživanja od banaka	14	26,103	3,480
Kreditni i potraživanja od klijenata	15	16,715	14,729
Investicione hartije od vrijednosti			
- koje se drže do dospelosti	16	167	400
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	1,514	667
Nematerijalna sredstva	18	212	135
Ostala finansijska potraživanja	19	4,548	4,118
Ostala poslovna potraživanja		11	476
UKUPNA SREDSTVA		59,403	26,260
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	20	47,523	16,671
Pozajmljena sredstva od banaka	21	2,407	2,864
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	22	2,250	1,130
Rezerve		5	1
Ostale obaveze	23	133	121
Subordinisani dug	25	1,000	1,000
UKUPNE OBAVEZE		53,318	21,787
KAPITAL			
	24		
Akcijski kapital		13,714	12,214
Neraspoređena dobit		(7,842)	(7,904)
Dobit tekuće godine		112	62
Ostale rezerve		101	101
UKUPAN KAPITAL		6,085	4,473
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		59,403	26,260
VANBILANSNA EVIDENCIJA		52,349	46,327

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>Dobit tekuće godine</u>	<u>Ostale rezerve</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 01. januara 2013.					
Godine	12,214	(7,904)	-	101	4,411
Dobit tekućeg perioda	-	-	62	-	62
Stanje, 31. decembar 2013.					
Godine	<u>12,214</u>	<u>(7,904)</u>	<u>62</u>	<u>101</u>	<u>4,473</u>
Emisija akcija	1,500	-	-	-	1,500
Prenos dobitka prethodne godine	-	62	(62)	-	-
Dobit tekućeg perioda	-	-	112	-	112
Stanje, 31. decembar 2014. godine	<u>13,714</u>	<u>(7,842)</u>	<u>112</u>	<u>101</u>	<u>6,085</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine
(U hiljadama EUR)

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	1,591	1,607
Odlivi po osnovu kamata i slični rashodi	(227)	(188)
Prilivi po osnovu naknada i provizija	1,120	477
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(369)	(181)
Odlivi po osnovu zarada zaposlenih i troškova za dobavljače	(1,781)	(1,890)
Povećanje kredita i ostale aktive	(2,290)	(3,668)
Prilivi po osnovu depozita	30,608	2,006
Plaćeni porezi	-	-
Ostali prilivi	-	90
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>28,652</u>	<u>(1,747)</u>
GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Kupovina nekretnina i opreme	(560)	(253)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(150)	(202)
Državni zapisi i obveznice	233	(250)
Prilivi od prodaje materijalne i dugotrajne imovine	-	466
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>(477)</u>	<u>(239)</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI		
Povećanje pozajmljenih sredstava	664	687
Emisija običnih akcija	1,500	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>2,164</u>	<u>687</u>
Efekat kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	162	10
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	30,501	(1,289)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	<u>5,735</u>	<u>7,024</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (napomena 13 i 14)	<u>36,236</u>	<u>5,735</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Universal Capital Bank AD, Podgorica je nastala pod nazivom First Financial Bank AD, Podgorica (u daljem tekstu: Banka) osnovana 18. oktobra 2007. godine. Naziv iz First Financial Bank AD, Podgorica u Universal Capital Bank AD, Podgorica je promijenila 04. juna 2014. godine. Odluka na Skupštini akcionara o promjeni naziva Banke donešena je na sjednici održanoj 30. maja 2014. godine. Sjedište Banke je u Podgorici, Ulica Stanka Dragojevića bb.

Banka je od Centralne banke Crne Gore dobila odobrenje za rad (Rješenje broj 0101-2933/3-2 od 12.07.2007. godine). Banka je kod komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 472 (Rješenje broj 02/3-33/2-07 od 31.10.2007. godine).

U skladu sa Zakonom o bankama, Odlukom o osnivanju i Statutom, Banka obavlja bankarske poslove, odnosno poslove primanja novčanih depozita i odobravanja kredita za sopstveni račun.

Pored navedenih poslova, Banka može obavljati i sljedeće poslove:

1. Izdavanje garancije i preuzimanje drugih vanbilansnih obaveza;
2. Kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting i dr.);
3. Izdavanje, obrada i evidentiranje platnih instrumenata;
4. Platni promet u zemlji i sa inostranstvom, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet;
5. Finansijski lizing;
6. Poslove sa hartijama od vrijednosti, u skladu zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti;
7. Trgovanje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta: stranim sredstvima plaćanja uključujući mjenjačke poslove finansijskim derivatima;
8. Depo poslove;
9. Izrada analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti privrednih društava i preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja;
10. Iznajmljivanje sefova;
11. Poslove koji su dio bankarskih poslova, pomoćne poslove u odnosu na poslove Banke, poslove neposredno povezane sa poslovima Banke u skladu sa Statutom.

Banka može uz prethodno odobrenje Centralne banke, obavljati i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Na dan 31. decembra 2014. godine Banku čine centrala u Podgorici, 2 filijale u Podgorici kao i filijala na Svetom Stefanu. Na dan 31. decembra 2014. godine Banka ima 54 zaposlena radnika (31. decembar 2013. godine 52 zaposlena).

Članovi Odbora direktora Banke na dan 31.12.2014. godine su:

<u>Ime prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Božo Milatović	Predsjednik Odbora direktora
Biljana Đuranović	Član Odbora direktora
Predrag Drecun	Član Odbora direktora
Vitali Jaroševits	Član Odbora direktora
Lian Choon Beng	Član Odbora direktora

Izvršni direktori banke na dan 31.12.2014. godine su:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Predrag Drecun	Glavni izvršni direktor
Miloš Pavlović	Izvršni direktor

Članovi odbora za reviziju na dan 31.12.2014. godine su:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Stylianos Katevatis	Predsjednik
Petros Sthatis	Zamjenik predsjednika
Niki Pantzali	Član

Članovi komiteta za upravljanje aktivom i pasivom na dan 31.12.2014. godine su:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
Predrag Drecun	Glavni izvršni direktor
Miloš Pavlović	Izvršni direktor
Mirza Redžepagić	Rukovodilac službe Upravljanja sredstvima

Na dan 31.12.2014. godine Interni revizor Banke je Vladimir Zloković.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG”, br. 69/05, 80/08 i 32/11) koji podrazumijeva primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i Zakonom o bankama i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski iskazi Banke pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih iskaza banaka („Sl. list CG”, br. 15/12 i 18/13).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih iskaza Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u dijelu evidentiranja potraživanja za koje su se stekli uslovi za isključivanje iz bilansa Banke i formatu prezentacije finansijskih iskaza, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2014. godine.

Zbog potencijalno značajnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih iskaza Banke, priloženi finansijski iskazi se ne mogu tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Finansijski iskazi Banke su sastavljeni po principu stalnosti poslovanja.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su izvršene na sledećim bilansnim pozicijama:

- Rezervisanja po kreditima i kamatama
- Rezervisanja za depozite kod drugih banaka
- Rezevisanja za trajne uloge
- Rezervisanja za vanbilansne stavke
- Rezervisanja za otpremnine
- Rezervisanja za sudske sporove
- Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada**

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha za sve instrumente, prema cijeni amortizacije uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje gotovinske tokove razmatrajući sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata, ali ne razmatra buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovorenih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i svih drugih premija ili popusta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Prihodi po osnovu naknada za bankarske usluge i rashodi po osnovu naknada i provizija se utvrđuju u trenutku dospjeća za naplatu, odnosno kada su ostvareni.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada za odobravanje kredita i garancija obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobici ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Lizing

Lizing Banke je klasifikovan kao operativni lizing. Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.4. Porezi i doprinosi****Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG“, br. 80/04, 40/08, 86/09,14/12 i 61/13). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Banke iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica i Odlukom o novom kontnom okviru za banke Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG“ br. 55/12).

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva na računima blagajne (EUR i devizne), sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka.

3.6. Krediti

Kreditni odobreni od strane Banke evidentiraju se u poslovnim knjigama u momentu prenosa sredstava korisniku kredita.

Kreditni su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana uvećanog za iznose dospjelih kamata, umanjenog za otplaćenu glavnica i plaćene kamate i obezvrjeđenje vrijednosti koje je zasnovano na procjeni konkretno identifikovanih rizika za pojedine plasmane i rizika za koje iskustvo ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. U procjeni navedenih rizika rukovodstvo Banke primjenjuje metodologiju koju je propisala Centralna banka Crne Gore, objelodanjena u nastavku.

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12 i 57/13) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku i način utvrđivanja rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu riziku, u smislu ove Odluke čine: krediti, pozajmice, kamate, naknade, potraživanja po osnovu lizinga, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni, a još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

U skladu sa važećom Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br.22/12, 55/12 i 57/13), Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, najmanje jednom kvartalno, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke), kao i da te stavke klasifikuje u odgovarajuću klasifikacionu grupu, u skladu sa pomenutom Odlukom. Takođe, Banka je dužna da utvrdi metodologiju za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u skladu sa MRS 39.

Za svrhe obračuna ispravke vrijednosti kreditnih potraživanja, Banka primjenjuje Metodologiju za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Metodologija je usaglašena sa MRS 39.

Prilikom procjene vrijednosti obezvrjeđenja finansijskih sredstava, Banka polazi od zahtjeva standarda MRS 39, i to:

- Procjena obezvrjeđenja se bazira na nastalim gubicima, umjesto na očekivanim ili budućim gubicima. Obezvrjeđenje se priznaje isključivo u trenutku nastajanja;
- Mora da postoji objektivni dokaz obezvrjeđenja, koji proističe iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstava (događaj gubitka);
- Neophodno je obezbjediti, da obezvrjeđenje nije priznato prilikom inicijalnog priznavanja sredstava;
- Obezvrjeđenje se priznaje kako na pojedinačnoj tako i na grupnoj (portfolio) osnovi;
- Obračun obezvrjeđenja se bazira na procjeni očekivanih budućih novčanih tokova finansijskog sredstva;
- Novčani tokovi finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti se diskontuju korišćenjem ugovorene efektivne kamatne stope;

MSFI zahtijevaju pojedinačnu procjenu pojedinačno značajnih potraživanja i grupnu procjenu potraživanja koja nijesu pojedinačno značajna. Shodno tome, Banka vrši identifikovanje stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatan iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka, na:

- Pojedinačnoj osnovi (pojedinačna procjena pojedinačno značajnih potraživanja)
- Grupnoj osnovi (grupna procjena za potraživanja koja nijesu pojedinačno značajna)
- Grupnoj osnovi (grupna procjena pojedinačno značajnih stavki za koje se procjena prvo izvršila na pojedinačnoj osnovi ali nijesu pojedinačno obezvrjeđene).

Banka na kvartalnoj osnovi procjenjuje da li postoji objektivni razlog za obezvrjeđivanje izloženosti ili grupe izloženosti. Ako Banka procijeni da se desio događaj koji negativno utiče na očekivane novčane tokove, izloženost se reklasifikuje iz zdravih u loše kredite/izloženosti.

Objektivnim dokazom o obezvrjeđenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, smatraju se podaci o jednom ili više nastalih događaja koji negativno utiču na sposobnost dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Procjenu obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja, Banka je dužna da vrši na pojedinačnoj osnovi. Pojedinačno značajnim smatra se izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica iznad EUR 20,000 (za pravna i fizička lica). Pojedinačno značajnim smatra se i postojanje docnje po materijalno značajnim iznosima (kašnjenje u izmirivanju obaveza po kreditima duže od 30 dana za pravna, odnosno 90 za fizička lica, iznad utvrđenog praga materijalnosti od EUR 200 za pravna lica, odnosno EUR 20 za fizička lica).

Objektivni dokazi obezvrjeđenja posebno su definisani za pravna i fizička lica. Na portfolio preduzetnika Banka primjenjuje iste kriterijume kao za pravna lica.

Ukoliko postoje objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti izloženosti vrši se testiranje, i u slučaju potrebe, računovodstveno priznavanje ispravke vrijednosti bilansne aktive odnosno vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Obezvrjeđenje ili gubitak po izloženosti postoji odmah kada se ustanovi da nije moguće naplatiti cjelokupno potraživanje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)**

Procjena budućih novčanih tokova se vrši na bazi dana kašnjenja, finansijske situacije klijenta, kolaterala i troškova njihove realizacije.

Kreditni za pravna lica (uključujući mala i srednja preduzeća)

Svi plasmani preko EUR 20,000 pojedinačno se procjenjuju. Dodatno, svi plasmani dati pravnim licima smatraju se pojedinačno značajnim, ukoliko postoji docnja po materijalno značajnim iznosima (kašnjenje u izmirivanju obaveza po bilo kom kreditu klijenta duže od 30 dana, za sve izloženosti iznad EUR 200).

Objektivni dokazi koji ukazuju da je došlo do obezvrjeđenja plasmana jesu:

- Značajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- Kršenje Ugovora/odnosno kašnjenje ili neizmirivanje kamate ili glavnice;
- Banka odobrava dužniku, zbog ekonomskih ili pravnih razloga koje se odnose na finansijske teškoće dužnika, koncesiju koju zajmodavac u suprotnom ne bi razmatrao;
- Postaje vjerovatno da će dužnik ući u stečaj ili finansijsku reorganizaciju;
- Vidljivi podaci koji ukazuju da postoji mjerljivo smanjenje budućih novčanih tokova grupe ili finansijskih sredstava od inicijalnog priznavanja tih sredstava, iako se još uvijek smanjenje ne može identifikovati sa pojedinačnim finansijskim sredstvom u grupi, uključujući: a) nepovoljne promjene u statusu plaćanja dužnika ili dužnika u grupi (odnosno povećanja broja zaostalih plaćanja zbog problema u sektoru) i b) negativne tržišne uslove gdje klijent posluje;
- Restrukturiranje kredita – ukoliko su uslovi ugovora modifikovani u korist dužnika, bez opravdanosti kroz poboljšanje kreditne sposobnosti ili promjene u tržišnim cijenama (odnosno kamatnim stopama). Ovi restrukturirani krediti takođe uključuju kredite koji nijesu u skladu sa opštom Kreditnom politikom Banke, po kojoj se odobravaju novi plasmani;
- Pogoršanje likvidnosti klijenta/smanjenje obrtnog kapitala;
- Značajno smanjenje osnovnih sredstava;
- Gubitak iznad visine kapitala;
- Značajno smanjenje kapitala;
- Ostale relevantne informacije.

Za sve plasmane date pravnim licima, ukoliko se utvrdi postojanje jednog ili više objektivnih dokaza obezvrjeđenja, vrši se procjena obezvrjeđenja na pojedinačnoj osnovi.

Plasmani kod kojih se pojedinačnom procjenom ne utvrdi obezvrjeđenje, procjenjuju se na grupnoj osnovi, zajedno sa portfeljem malih kredita.

Nakon što se izvrši selekcija pojedinačno značajnih kredita i utvrdi postojanje jednog ili više objektivnih dokaza obezvrjeđenja potraživanja, obezvrjeđenje se procjenjuje na pojedinačnoj osnovi. Iznos obezvrjeđenja u skladu sa MSFI se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova diskontovanih ugovorenom efektivnom kamatnom stopom.

Procjena klijenta sastoji se od procjene budućih novčanih tokova. Očekivane buduće novčane tokove čine:

- Budući novčani tokovi iz naplate kredita iz redovnih aktivnosti;
- Budući novčani tokovi iz naplate kolaterala.

Procjena otplate kredita može se izvesti iz plana otplate kredita, korigovanjem originalnog plana otplate, na način koji je dogovoren sa klijentom ili vjerovatan ili bi neke promjene bolje prikazale trenutnu klijentovu situaciju.

Prilikom procjenjivanja novčanih tokova iz kolaterala, Banka polazi od liste prihvatljivih kolaterala. Ostale kolaterale Banka tretira kao neprihvatljive i nenaplative. Banka će procjenu otplate iz čvrstih kolaterala vršiti uz odgovarajući haircut i u okviru definisanog plana otplate. Procjena naplativog iznosa iz kolaterala nastaje kao rezultat kombinacije iskustva Banke, direktnih troškova prinudne naplate i vrijednosti kolaterala u trenutku prodaje. U zavisnosti od frekventnosti ažuriranja procjene kolaterala, prilikom pojedinačne procjene, Banka će razmotriti potencijalne troškove prinudne naplate iz kolaterala i potencijalne promjene u vrijednosti kolaterala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Kreditni stanovništvu

Svi plasmani klijenta ili lica povezanog sa njim koji su pojedinačno značajni (ukupna izloženost veća EUR 20,000) pojedinačno se procjenjuju. Dodatno, svi plasmani klijenta bez obzira da li su pojedinačno značajni ali kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza više od 90 dana, iznad utvrđenog praga materijalnosti (EUR 20) pojedinačno se procjenjuju, kako bi se utvrdilo postojanje objektivnih dokaza obezvrjeđenja.

Objektivnim dokazima obezvrjeđenja smatraju se:

- Značajne finansijske teškoće dužnika (npr. ukupne mjesečne obaveze dužnika dostižu ili prelaze iznos mjesečnih primanja dužnika);
- Kršenje Ugovora/odnosno kašnjenje ili neizmirivanje kamate ili glavnice;
- Pokretanje sudskih sporova protiv dužnika;
- Restrukturiranje kredita – ukoliko su uslovi ugovora modifikovani u korist dužnika, bez opravdanosti kroz poboljšanje kreditne sposobnosti ili promjene u tržišnim cijenama (odnosno kamatnim stopama). Ovi restrukturirani krediti takođe uključuju kredite koji nijesu u skladu sa opštom Kreditnom politikom Banke, po kojoj se odobravaju novi plasmani;
- Blokada računa fizičkog lica;
- Ostale relevantne informacije.

Za sve plasmane date stanovništvu, kod kojih se pojedinačno ne utvrdi postojanje objektivnih dokaza obezvrjeđenja, obračun obezvrjeđenja se vrši na grupnoj osnovi, zajedno za portfeljem malih kredita.

U skladu sa važećom Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br.22/12, 55/12 i 57/13), Banka je dužna da, zavisno od vjerovatnoće ostvarivanja gubitka, stavku aktive klasifikuje u jednu od sljedećih klasifikacionih grupa:

- Klasifikaciona grupa A (Dobra aktiva) - klasifikuje se kredit i druga potraživanja kod kojih postoje čvrsto dokumentovani dokazi da će biti naplaćeni u skladu sa ugovorenim uslovima u punom iznosu;

- Klasifikaciona grupa B (Aktiva sa posebnom napomenom), sa podgrupama B1 i B2 - klasifikuje se kredit za koji postoji mala vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali taj kredit mora biti predmet posebne pažnje banke, jer bi potencijalni rizik, ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu njegove naplate.

- Klasifikaciona grupa C (Substandardna aktiva), sa podgrupama C1 i C2 - klasifikuje se kredit za koji postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju njegovu otplatu.

- Klasifikaciona grupa D (Sumnjiva aktiva) klasifikuje se kredit za koji je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost dužnika, vrijednost i mogućnost realizacije kolaterala, malo vjerovatna.

- Klasifikaciona grupa E (Gubitak) klasifikuje se kredit koje će biti u potpunosti nenaplativ, ili će biti naplaćen u neznatnom iznosu.

Obračun rezervacija vrši se na mjesečnoj osnovi.

Na osnovu urađene klasifikacije za stavke bilansne aktive i vanbilansne stavke, na mjesečnom nivou, Banka obračunava rezervacije za potencijalne gubitke, primjenom procenata iz sljedeće tabele:

Kategorija rizika	% rezervisanja	Dani kašnjenja
A	-	<30
B1	2	31-60
B2	7	61-90
C1	20	91-150
C2	40	151-270
D	70	271-365
E	100	>365

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)**

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa gore navedenom tabelom i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa odredbama Odluke kojima se propisuje način vrednovanja stavki aktive primjenom Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravki vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, predstavlja potrebne rezerve za procijenjene gubitke. Banka je dužna da pri usvajanju godišnjeg računa, iz ostvarene dobiti u tekućoj godini ili neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, prenese na račun rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu iznos koji odgovara potrebnoj rezervi za procijenjene gubitke.

Banka je razvila sveobuhvatnu strategiju postupanja sa nekvalitetnim kreditima za period od tri godine i utvrdila godišnje ciljeve vezane za smanjenje nivoa nekvalitetnih kredita (operativni ciljevi). „Nekvalitetnim kreditima“ smatraju se krediti koje je Banka primjenom propisanih kriterijuma iz Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom klasifikovala u klasifikacionu grupu „C“, „D“ ili „E“. Ova Strategija ima za cilj da kroz adekvatno praćenje strukture i kvaliteta kreditnog portfolija i kreditnog rizika koji proizilazi iz kreditnog portfolija, obezbijedi adekvatno upravljanje nekvalitetnim kreditima. Pozitivni efekti koje Banka ostvaruje odnose se na a) povećanje stabilnosti putem smanjenja nivoa rezervacija, povećanja razumne vjerovatnoće otplate kredita, a u krajnjem uspostavljanje djelotvornijeg sistema upravljanja rizicima što doprinosi očuvanju kapitala i b) ublažavanje gubitaka - posredstvom djelotvornog restrukturiranja (održivi zajmoprimci) i brzine oporavka.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 od 23.04.2012, 55/12 od 02.11.2012. i 57/13 od 16.12.2013.), ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate. Isključivanje potraživanja iz bilansa banke vrši se u slučajevima: ako Banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijeđeno potraživanje: - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- 2) za obezbijeđeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

3.8. Investicione hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća

Ulaganja koja se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplata i fiksnim dospeljem, i za koja rukovodstvo Banke ima pozitivnu namjeru i sposobnost da ih drži do roka dospelja. Kupovina i prodaja finansijskih sredstava koja se drže do dospelja, priznaju se na dan transakcije – a to je dan kada se Banka obavezala da će kupiti ili prodati sredstvo. Ulaganja koja se drže do dospelja, evidentiraju se po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja odnose se na državne zapise sa rokom dospelja od 182 dana, koje je emitovao Ministarstvo finansija Crne Gore. Na mjesečnom nivou se priznaju prihodi od odobrenog (ugovorenog) diskonta. Dio zapisa je finansiran iz sredstava obavezne rezerve koja Banka drži kod Centralne banke Crne Gore. U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne Banke Crne Gore („Sl. list CG“ br. 35/11, 22/12 i 61/12), Banka može dio obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa i to: 30% u obliku zapisa ročnosti do 182 dana i 13% u obliku zapisa ročnosti do 91 dana.

3.9. Poslovni prostori, ostala fiksna aktiva i nematerijalna ulaganja

Poslovni prostori, ostala fiksna aktiva i nematerijalna ulaganja iskazani su na dan 31. decembra 2014. godine po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost poslovnih prostora, ostale fiksne aktive i nematerijalnih ulaganja primjenom sljedećih godišnjih stopa, s ciljem da se u potpunosti otpiše u toku njihovog korisnog vijeka trajanja:

	<u>Stopa u %</u>
Nekretnine	3
Kompiuterska oprema	20
Bankomati	20
Namještaj i druga oprema	11
Klimatizacioni sistem	15
Vozila	15
Nematerijalna ulaganja	20

Obračun amortizacije počinje kada se sredstva stave u upotrebu. U odnosu na prethodnu godinu nije bilo promjena amortizacionih stopa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Poslovni prostori, ostala fiksna aktiva i nematerijalna ulaganja (nastavak)**

U skladu sa Članom 13 stav 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG” br. 80/04, 40/08,86/09 i 14/12) vrijednost građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, odnosno opreme i aplikativnih softvera primjenom degresivnog metoda za cijeli period, bez obzira na datum aktivacije. Građevinski objekti pripadaju grupi I na koju se primjenjuje stopa od 5%, dok su ostala sredstva, oprema i aplikativni softveri, raspoređeni u grupe od II do V, na koje se primjenjuju stope od 15% do 30%.

3.10. Ispravka vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvrijeđenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj naknadivoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrijeđivanja sredstava.

3.11. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada postoji velika vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada je iznos obaveza pouzdano procijenjen.

3.12. Naknade zaposlenima**Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

3.13. Finansijske obaveze - Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Obaveze za kredite se naknadno iskazuju po amortizovanoj cijeni. Sve razlike između ostvarenog priliva (umanjenoj za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaju se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.14. Pravična (fer) vrijednost

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja predviđaju objelodanjivanje pravične (fer) vrijednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u napomenama uz finansijske iskaze. Za navedene potrebe, pravična (fer) vrijednost je definisana kao iznos za koji se neko sredstvo može razmijeniti, ili obaveza izmiriti, u transakciji između dobro obaviještenih i voljnih strana, međusobno suočenih. Obaveza Banke je da objelodani sve informacije u vezi sa pravičnom (fer) vrijednošću sredstava, potraživanja i obaveza za koje postoje raspoložive tržišne informacije i za koje se identifikuje materijalno značajna razlika između knjigovodstvenih vrijednosti i pravične (fer) vrijednosti.

U Crnoj Gori ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i obaveza, kao i ostalih finansijskih instrumenata, i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu (fer) vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MRS i MSFI. Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi objelodanjeni u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Centralne banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka. Za iznos identifikovanih procijenjenih rizika da knjigovodstvena vrijednost neće biti realizovana, vrši se ispravka vrijednosti na osnovu odluke rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

4.1. Uvod

Banka je u svome poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik;
- rizik likvidnosti;
- operativni rizik.

Akta strategije, politike, procedure i druga akta za upravljanje rizicima su dizajnirana da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Akta za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Služba za nadzor, upravljanje i izvještavanje o rizicima odgovorna je za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima o čemu se mjesečno izvještava Komitet za upravljanje aktivom i pasivom i Odbor direktora.

4.2. Kreditni rizik

Banka je izložena kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme. Kreditni rizik je identifikovan kao najznačajniji rizik u portfoliju Banke. Banka vrši rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, a koji se odnose na gubitke nastale na dan bilansa stanja. Značajne promjene u privredi, odnosno stanju pojedinih privrednih grana koje čine osnov kreditnog portfolija Banke, mogle bi dovesti do gubitaka koji se razlikuju od gubitaka po osnovu kojih je izvršeno rezervisanje na dan bilansa stanja. Stoga rukovodstvo Banke oprezno upravlja izloženošću kreditnom riziku.

4.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispuni sve ugovorene obaveze prema Banci. Strateško opredjeljenje Banke usmjereno je ka povećanju učešća plasmana manjih iznosa odobrenih malim i srednjim preduzećima i građanima; pružanju finansijske podrške zdravim projektima (klijentima i sektorima malih i srednjih preduzeća) i osiguranju optimalne diversifikacije rizika i izvora prihoda u pravcu povećanja rentabilnosti i segmentu pružanja postojećih proizvoda i usluga, kao i promovisanju i afirmaciji novih. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su stalne kontrole.

Upravljanje izloženošću kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu u skladu sa zahtjevima. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećim stranama, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi – koji predstavljaju pismenu izjavu o obavezama Banke preuzetom u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlaštenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima – su obezbijeđeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

4.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39

Za stavke bilansne aktive i vanbilansa po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, Banka vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke). U skladu sa sopstvenom metodologijom, Banka je sva finansijska sredstva podijelila u grupe (portfolija) sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, a imajući u vidu trenutnu veličinu i strukturu kreditnog portfolija Banke, segmentacija je izvršena na: plasmane Corporate klijentima (pravna lica i preduzetnici) i plasmane Retail klijentima. Banka na dan izvještavanja, utvđuje da li je došlo do umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva. Objektivni dokazi koji ukazuju da je došlo do obezvrjeđenja plasmana su objašnjeni u napomeni 3.7.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39 (nastavak)

Shodno usvojenoj Metodologiji za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Banka utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti za sva finansijska sredstva koja smatra pojedinačno značajnim. Polazeći od veličine i prirode kreditnog portfolija, Banka pojedinačno značajnim potraživanjem smatra ukupnu bruto izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica koja je veća od EUR 20,000, plasman je prepoznat kao pojedinačno značajan, jer postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza iznad utvrđenog limita za pravna i fizička lica ili postoje ostali objektivni dokazi obezvrjeđenja.

4.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

	(U hiljadama EUR)	
	2014.	2013.
Bilansne stavke		
Kreditni i potraživanja od banaka	26,103	3,480
Kreditni i potraživanja od klijenata	16,715	14,729
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti	167	400
	<u>42,985</u>	<u>18,609</u>
Vanbilansne stavke		
Plativne garancije	2,063	496
Činidbene garancije	12	43
Carinske garancije	70	70
Tenderske garancije	4	25
Nepokriveni akreditivi	221	20
Nepovučene kreditne linije	201	56
	<u>2,571</u>	<u>710</u>
Ukupna izloženost kreditnom riziku	<u><u>45,556</u></u>	<u><u>19,319</u></u>

Katalogom prihvatljivih kolaterala definišu se tipovi kolaterala (instrumenti osiguranja naplate plasmana Banke) i utvrđuje koje stvari i prava imaju tretman kolaterala, odnosno koje stvari i prava i pod kojim uslovima Banka uzima u obzir prilikom analize i procjene kreditnog rizika dužnika. Upravljanje kreditnim rizikom na taj način se djelimično kontroliše.

Uzimajući u obzir rizik promjene vrijednosti kolaterala, prilikom procjenjivanja novčanih tokova iz kolaterala, Banka na sve nepokretnosti primjenjuje hair-cut od 30% (najveći dio kolaterala je u Podgorici i Budvi).

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- pravo zaloge na industrijskim mašinama, hartijama od vrijednosti, zalihama i vozilima;
- hipoteke na nepokretnostima i fiducijarni prenos vlasništva;
- mjenice;
- ovlaštenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti i
- polise osiguranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Krediti i plasmani

(U hiljadama EUR)

31. decembar 2014.

Opis	Nedospjeli grupno neobzvrijeđeni	Dospjeli ali grupno neobzvrijeđeni	Pojedinačno procjenjeni	Ukupno (bruto)	Pojedinačna ispravka vrijednosti	Grupna ispravka vrijednosti	Ukupna ispravka vrijednosti	Ukupno, neto
Likvidnost (obrotna sredstva)	10	1	831	842	100	-	100	742
Nabavka osnovnih sredstava	45	1	3,356	3,402	61	-	61	3,341
Overdraft	68	-	2,360	2,428	26	-	26	2,402
Priprema turističke sezone	46	-	1,408	1,454	31	-	31	1,423
Stambeni krediti	73	-	1,140	1,213	20	-	20	1,193
Ostalo	50	-	240	290	4	-	4	286
Gotovinski (nenamjenski)	2,594	42	2,696	5,332	160	76	236	5,096
Izgradnja i adaptacija građevinskih objekata	-	-	1,122	1,122	217	-	217	905
Refinansiranje obaveza prema drugim bankama	-	-	1,256	1,257	13	-	13	1,244
	2,887	45	14,409	17,340	632	76	708	16,632

31. decembar 2013.

Opis	Nedospjeli grupno neobzvrijeđeni	Dospjeli ali grupno neobzvrijeđeni	Pojedinačno procjenjeni	Ukupno (bruto)	Pojedinačna ispravka vrijednosti	Grupna ispravka vrijednost	Ukupna ispravka vrijednosti	Ukupno neto
Gotovinski (nenamjenski)	2,960	32	2,292	5,284	84	54	138	5,146
Nabavka osnovnih sredstava	41	1	2,545	2,587	35	-	35	2,552
Ostalo			59	59	2	-	2	57
Priprema turističke sezone	116	-	1,495	1,611	36	-	36	1,575
Stambeni krediti	76	-	1,217	1,293	11	-	11	1,282
Overdraft	59	-	517	576	17	-	17	559
Potrosacki krediti	16	-		16		-	-	16
Likvidnost (obrotna sredstva)	50		1,555	1,605	110		110	1,495
Refinansiranje obaveza prema drugim bankama	9	2	670	681	11		11	670
Izgradnja i adaptacija građevinskih objekata	7	-	1,615	1,622	247		247	1,375
	3,334	35	11,965	15,334	553	54	607	14,727

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)

Kreditni i avansi koji nisu ni dospjeli niti obezvrijeđeni u 2014. i 2013. godini su svi svrstani u dobru aktivnu.

a) Dospjeli neobezvrijeđeni krediti i plasmani

(U hiljadama EUR)

	Do 30 dana kašnjenje	Od 31 do 90 dana kašnjenje	Od 91 do 270 dana kašnjenje	Od 271 do 365 dana kašnjenje	Preko 365 dana kašnjenje	Ukupno
31. decembar 2014. godine						
Plasmani pravnim licima	50	3,439	736	2	112	4,339
Plasmani preduzetnicima	-	72	65	-	-	137
Plasmani fizičkim licima- rezidenti	5	795	949	99	86	1,934
Plasmani fizičkim licima- nerezidenti	-	63	-	-	21	84
	<u>55</u>	<u>4,369</u>	<u>1,750</u>	<u>101</u>	<u>219</u>	<u>6,494</u>

(U hiljadama EUR)

	Do 30 dana kašnjenje	Od 31 do 90 dana kašnjenje	Od 91 do 270 dana kašnjenje	Od 271 do 365 dana kašnjenje	Preko 365 dana kašnjenje	Ukupno
31. decembar 2013. godine						
Plasmani pravnim licima	206	1,289	706	6	16	2,223
Plasmani preduzetnicima	-	8	34	-	30	72
Nevladine organizacije		10	-	-	-	10
Plasmani fizičkim licima- rezidenti	75	784	734	30	6	1,629
Plasmani fizičkim licima- nerezidenti	-	40	25	-	-	65
	<u>281</u>	<u>2,131</u>	<u>1,499</u>	<u>36</u>	<u>52</u>	<u>3,999</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)
b) Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja

(U hiljadama EUR)

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Neobezvrijeđeni nedospjeli do visine plasmana koji su obezbijeđeni tim sredstvima		
Depoziti	36	24
Zaloga	14	15
Hipoteke	655	699
Ostalo	2,180	2,628
Ukupno	2,885	3,366

(U hiljadama EUR)

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Neobezvrijeđeni dospjeli prikazani do visine plasmana koji su obezbijeđeni tim sredstvima		
Hipoteke	10	1
Ostalo	35	2
Ukupno	45	3

(U hiljadama EUR)

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Individualno obezvrijeđeni prikazani do visine plasmana koji su obezbijeđeni tim sredstvima		
Depoziti	664	125
Zaloga	160	219
Hipoteke	11,144	10,645
Ostalo	2,442	976
Ukupno	14,410	11,965

Banka kao predmet hipoteke uzima stambene nepokretnosti čija vrijednost, po procjeni ovlašćenih procjenitelja, uobičajeno treba biti veća minimum 150% za odobrene izloženosti odnosno 200% za poslovne prostore i 300% za zemljište. Nekretnine koje se uzimaju kao kolateral su stambeni prostori, porodične stambene zgrade, poslovni objekti, poslovni prostori i zemljište zavisno od lokacije i njegove buduće namjene.

c) Restruktuirani krediti i plasmani

Banka je zajmoprimcu restruktuirala kredit ako je, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti:

- a. produžila rok otplate za glavnica ili kamatu,
- b. smanjila kamatnu stopu na odobreni kredit,
- c. preuzela potraživanje dužnika prema trećem licu, na ime potpune ili djelimične naplate kredita;
- d. smanjila iznos duga, glavnice ili kamate;
- e. kapitalizovala kamatu po kreditu odobrenom dužniku;
- f. zamijenila postojeći ili postojeće kredite novim kreditom (obnavljanje kredita);
- g. napravila druge slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju zajmoprimca.

Prilikom restrukturiranja kredita Banka vrši finansijsku analizu zajmoprimca i procjenjuje mogućnosti zajmoprimca, nakon restrukturiranja kredita, da ostvari novčane tokove koji će biti dovoljni za otplatu glavnice i kamate kredita.

Banka je restruktuirala u toku 2014. godine kredite u iznosu od EUR 1,357 hiljada, od čega se na glavnica odnosilo EUR 1,316 hiljada, dok se na kamatu odnosilo EUR 41 hiljadu (2013: EUR 847 hiljada, od čega se na glavnica kredita odnosilo EUR 821 hiljadu, a na kamate EUR 26 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)

d) Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku, bez umanjnja za ispravku vrijednosti, je prikazana u sljedećoj tabeli:

	(U hiljadama EUR)				
	Crna Gora	Evropska Unija	SAD i Kanada	Ostalo	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	-	24,615	1,249	239	26,103
Kreditni i potraživanja od klijenata	17,181	10	-	149	17,340
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	167	-	-	-	167
31. decembar 2014. godine	17,348	24,625	1,249	388	43,610
31. decembar 2013. godine	15,642	3,200	7	365	19,215

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Krediti i plasmani (nastavak)

e) Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, bez umanjenja za ispravku vrijednosti je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Finansije	Transport, saobraćaj i tele- komunikacije	Usluge, turizam i ugostiteljstvo	Trgovina	Građe- vinarstvo	Ruda- rstvo	Admini- stracija	Trgovina nekretnin- ama	Poljopri- vreda, lov i ribolov	Proizv- odnja	Ostalo	Fizička lica	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26,103	-	26,103
Kreditni i potraživanja od klijenata	-	1,737	1,384	2,136	143	100	29	-	174	1,010	2,695	7,932	17,340
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	167
31. decembar 2014. godine	167	1,737	1,384	2,136	143	100	29	-	174	1,010	28,798	7,932	43,610
31. decembar 2013. godine	400	272	1,516	2,278	279	108	169	-	238	1,746	4,057	8,152	19,215

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

	(U hiljadama EUR)			
	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Ukupno
31. decembar 2014. godine				
Do 1 godine	201	765	221	1,186
Od 1 do 5 godina	-	1,385	-	1,385
Preko 5 godina	-	-	-	-
	201	2,149	221	2,571

	(U hiljadama EUR)			
	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Nepokriveni akreditivi	Ukupno
31. decembar 2013. godine				
Do 1 godine	55	427	20	502
Od 1 do 5 godina	1	207	-	208
Preko 5 godina	-	-	-	-
	56	634	20	710

4.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa, promjene kursa valute i promjene cijena hartija od vrijednosti koji se mijenjaju u skladu sa tržišnim fluktuacijama. Limiti za izloženost tržišnim rizicima su interno propisani i usklađeni sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

4.3.1. Devizni rizik

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost riziku od promjena kursa valuta na dan 31. decembra 2014. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	USD	GBP	CHF	Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	1,450	132	36	-	1,618
Obaveze u devizama	1,472	188	-	-	1,660
Neto otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2014. godine	(22)	(56)	36	-	(42)
- 31. decembra 2013. godine	9	(80)	10	-	(61)
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2014. godine	0%	-1%	1%	0%	
- 31. decembra 2013. godine	0%	-2%	0%	0%	

Agregatna otvorena pozicija:

- 31. decembra 2014. godine	(42)
- 31. decembra 2013. godine	(61)

% osnovnog kapitala:

- 31. decembra 2014. godine	-0.86%
- 31. decembra 2013. godine	-1.57%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik od promjene kamatnih stopa novčanih tokova predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembar 2014. godine

	(U hiljadama EUR)		
	Kamatonosno	Nekamatonosno	Ukupno
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	300	9,832	10,132
Kredit i potraživanja od banaka	-	26,103	26,103
Kredit i potraživanja od klijenata	16,715	-	16,715
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	167	-	167
Ukupna sredstva	17,182	35,935	53,117
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	14,254	33,269	47,523
Pozajmljena sredstva od banaka	2,407	-	2,407
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	2,250	-	2,250
Ukupno obaveze	18,911	33,269	52,180
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2014. godine	(1,729)	2,666	937
- 31. decembar 2013. godine	7,635	(7,127)	508

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Kreditni pravim licima su odobravani po sljedećim kamatnim stopama:

- Kratkoročni krediti sa fiksnom kamatnom stopom: 8,70% - 14,00%
- Dugoročni krediti sa fiksnom kamatnom stopom: 5,50% - 14,00%

Aktivne kamatne stope koje su primjenjivane na odobrene kredite fizičkim licima u toku 2014. godine su sljedeće:

Vrsta kredita	Kamatna stopa
Adaptacija (refinansiranje)	10,00% - 16,00%
Gotovinski krediti	8,00% - 20,00%
Stambeni krediti	6,00% - 10,00%

Pasivne kamatne stope koje su primjenjivane na primljene depozite pravnih lica toku 2014. godine su sljedeće:

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Depoziti po viđenju	-
Kratkoročni depoziti	po pojedinačnim ugovorima
Dugoročni depoziti	po pojedinačnim ugovorima

Pasivne kamatne stope koje su primjenjivane na primljene depozite fizičkih lica u toku 2014. godine su sljedeće:

Vrsta depozita	Kamatna stopa
Depoziti po viđenju	
Štednja po viđenju:	
- EUR	0,15%
- ostale valute	-
Oročeni depoziti u EUR:	
- mjesec dana	0,50% - 0,95%
- tri mjeseca	1,80% - 2,00%
- šest mjeseci	1,70% - 3,10%
- 12 mjeseci	3,40% - 3,90%
- 24 mjeseca	3,70% - 4,00%
- 36 mjeseci	3,70% - 4,00%
Oročeni depoziti u stranim valutama (USD):	
- tri mjeseca	1,25% - 1,50%
- šest mjeseci	1,75% - 2,00%
- 12 mjeseci	2,25% - 2,50%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2014. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

(U hiljadama EUR)						
Osjetljiva aktiva	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	300	-	-	-	-	300
Kamatonosne hartije od vrijednosti	-	-	167	-	-	167
Kredit i potraživanja od klijenata	1,352	1,108	1,921	1,870	11,089	17,340
Ostala osjetljiva aktiva	525	71	3	5	4,276	4,880
Ukupno	2,177	1,179	2,091	1,875	15,365	22,687
% od ukupne kamatonosne Aktive	9.60%	5.20%	9.22%	8.26%	67.73%	100%
Osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti	10,844	241	706	1,118	1,345	14,254
Kamatonosne pozajmice	5	160	158	426	3,898	4,647
Subordinisani dug	-	-	-	-	1,000	1,000
Ostale osjetljive obaveze	132	1	-	-	-	133
Ukupno	10,981	402	864	1,544	6,243	20,034
% od ukupne kamatonosnih obaveza	54.81%	2.01%	4.31%	7.71%	31.16%	100%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2014. godine	(8,804)	777	1,227	331	9,122	2,653
- 31. decembra 2013. godine	(2,599)	612	(7,754)	2,384	10,053	2,696
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2014. godine	(8,804)	(8,027)	(6,800)	(6,496)	2,653	
- 31. decembra 2013. godine	(2,599)	(1,987)	(9,741)	(7,357)	2,696	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati obezbjeđivati novčana sredstva po razumnoj cijeni i blagovremeno.

4.4.1. Upravljanje rizikom likvidnosti

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospjeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospjeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka. Dospjeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospjeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva. Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija odnosno aktiviranih akreditiva su znatno manje od iznosa preuzetih obaveza, budući da Banka ne očekuje da treća strana povuče ugovorena sredstva. Ukupni neizmireni iznos ugovorne obaveze kojom se odobrava kredit sa produženim rokom dospjeća ne mora nužno dovesti do budućih zahtjeva za likvidnim sredstvima, s obzirom da će mnoge od ovih obaveza isteći ili biti okončane bez finansiranja. Banka je izložena dnevnim zahtjevima za povlačenje sredstava od strane komitenata, koji utiču na raspoloživa novčana sredstava sa tekućih računa i depozita. Banka nema potrebu da održava nivo novčanih sredstava da bi izašla u susret svim potencijalnim zahtjevima, procjenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospjelih sredstava može sa sigurnošću predvidjeti.

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po očekivanom roku dospelosti sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

(U hiljadama EUR)

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računski depoziti kod centralnih banaka	10,132	-	-	-	-	-	10,132
Kredit i potraživanja od Banaka	26,103	-	-	-	-	-	26,103
Kredit i potraživanja od klijenata	754	1,001	1,839	1,875	7,471	4,400	17,340
HOV koje se drže do dospjeća	-	-	167	-	-	-	167
Ostala finansijska aktiva	522	71	3	5	4,086	-	4,687
Ukupno	37,511	1,072	2,009	1,880	11,557	4,400	58,429
Finansijske obaveze							
Depoziti klijenata	42,837	13	61	595	967	3,050	47,523
Pozajmljena sredstva od banaka i ostalih klijenata	10	165	158	426	3,004	894	4,657
Ostale finansijske obaveze	132	-	-	-	-	1,000	1,132
Ukupno	42,979	178	219	1,021	3,971	4,944	53,312
Ročna neusklađenost							
- 31. decembra 2014. godine	(5,468)	894	1,790	859	7,586	(544)	5,117
- 31. decembra 2013. godine	352	358	(98)	344	2,183	1,166	4,305
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2014. godine	(5,468)	(4,574)	(2,784)	(1,925)	5,661	5,117	
- 31. decembra 2013. godine	352	710	612	956	3,139	4,305	
% od ukupnog izvora sredstva							
- 31. decembra 2014. godine	4,8%	-8,6%	-5,2%	-3,6%	10,5%	9,4%	
- 31. decembra 2013. godine	8,3%	3,2%	2,8%	4,4%	14,3%	19,6%	

Struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2014. godine ukazuje na postojanje ročne neusaglašenosti preostalog perioda dospjeća sredstava i obaveza po pojedinim gapovima. Likvidnost Banke kao njena sposobnost da u roku izvršava dospjele obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.4. Rizik likvidnosti (nastavak)

4.4.2. Ročnost finansijskih obaveza prema preostalom roku dospijeća (nediskontovani tokovi gotovine)
(U hiljadama EUR)

	Po viđenju	Do 1 Mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2014. godine							
OBAVEZE							
Obaveze prema bankama i ostalim klijentima	-	5	160	584	3,004	894	4,647
Obaveze prema klijentima	42,748	421	234	2,049	1,259	661	47,372
Ostale obaveze	132	-	-	-	-	-	132
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	1,000	1,000
	<u>42,881</u>	<u>426</u>	<u>394</u>	<u>2,633</u>	<u>4,263</u>	<u>2,555</u>	<u>53,152</u>

(U hiljadama EUR)

	Po viđenju	Do 1 Mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2013. godine							
OBAVEZE							
Obaveze prema bankama	-	4	109	405	2,576	889	3,983
Obaveze prema klijentima	7,802	292	160	733	7,208	427	16,622
Obaveze po kreditima	-	119	2	-	-	-	121
Subordinisani dug	-	-	-	-	-	1,000	1,000
	<u>7,802</u>	<u>415</u>	<u>271</u>	<u>1,138</u>	<u>9,784</u>	<u>2,316</u>	<u>21,726</u>

4.5 Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

(U hiljadama EUR)

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	2014.	2013.	2014.	2013.
Finansijska sredstva	42,985	18,609	42,985	18,609
Kredit i potraživanja od banaka	26,103	3,480	26,103	3,480
Kredit i potraživanja od klijenata	16,715	14,729	16,715	14,729
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeća	167	400	167	400
Finansijske obaveze	53,313	21,786	53,313	21,786
Depoziti klijenata	47,523	16,671	47,523	16,671
Pozajmljena sredstva od banaka	2,407	2,864	2,407	2,864
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	2,250	1,130	2,250	1,130
Ostale obaveze	1,133	1,121	1,133	1,121

Pravična vrijednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstva mogu biti prodana, ili obaveze izmirene, između obaviještenih voljnih učesnika u toku trajanja nezavisne transakcije. Međutim, ne postoje dostupne tržišne cijene za određeni dio finansijskih instrumenata Banke. U uslovima u kojima nema dostupnih tržišnih cijena, pravična vrijednost se procjenjuje primjenom modela diskontovanja novčanih tokova ili drugih modela. Promjene pretpostavki koje leže u osnovi procjena, uključujući diskontne stope i procijenjene novčane tokove, u značajnoj mjeri utiču na procjene. Stoga utvrđene procjene pravične tržišne vrijednosti ne mogu biti ostvarene prilikom aktualne prodaje finansijskog instrumenta.

Prilikom procjene pravične vrijednosti finansijskih instrumenata za koje se može utvrditi ovakva vrijednost primijenjeni su sljedeći metodi i pretpostavke:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

a) Krediti i plasmani bankama

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate.

Pravična vrijednost plasmana sa varijabilnom kamatnom stopom i prekonočnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan bilansa stanja.

b) Krediti i avansi klijentima

U cilju utvrđivanja pravične vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o preovlađujućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

Rukovodstvo Banke smatra da kamatne stope Banke ne odstupaju značajno od preovlađujućih tržišnih kamatnih stopa u bankarskom sektoru Crne Gore, te shodno tome pravična vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan bilansa stanja. Po mišljenju rukovodstva, iznosi u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe finansijskog izvještavanja.

c) Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea odnose se na državne zapise sa rokom dospijea od 182 dana, koje je emitovalo Ministarstvo finansija Crne Gore. Na mjesečnom nivou se priznaju prihodi od odobrenog (ugovorenog) diskonta.

d) Depoziti i obaveze po kreditima

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospijea kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena pravična vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti.

Procijenjena fer vrijednost kamatonosnih depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospijea preko godinu dana, bez navedene tržišne cijene bazira se na diskontovanom toku gotovine primjenom važeće kamatne stope na nove obaveze sa sličnim preostalim dospijecom. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerodostojnije odražava pravičnu vrijednost navedenih finansijskih instrumenata.

Za pravičnu vrijednost obaveza po kreditima sa varijabilnom kamatnom stopom pretpostavka je da aproksimira knjigovodstvenoj vrijednosti ovih obaveza na dan izvještavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.5. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

e) Hijerarhija fer vrijednosti

MSFI 7 definiše hijerarhiju tehnika vrednovanja na osnovu toga da li su unosi koje zahtijevaju te tehnike vrednovanja raspoloživi ili ne. Raspoloživi unosi odlikavaju tržišne podatke dobijene iz nezavisnih izvora; unosi koji nisu raspoloživi uključuju tržišne pretpostavke Banke. Ove dvije vrste unosa stvorile su sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti:

- Nivo 1 – Kotirane vrijednosti (nekorigovane) na aktivnom tržištu istih sredstava i obaveza. Ovaj nivo uključuje kotirane instrumente kapitala.
- Nivo 2 – Unosi koji ne predstavljaju kotirane vrijednosti uključene u Nivo 1, a koji su raspoloživi i tiču se datog sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. u vidu cijena/vrijednosti) ili indirektno (u vidu zaključaka na osnovu cijena/vrijednosti).
- Nivo 3 – Unosi za sredstva i obaveze koji nisu zasnovani na raspoloživim tržišnim podacima. Ovaj Nivo uključuje ulaganja u kapital pod tržišnim pretpostavkama Banke (ne postoje raspoloživi podaci).

Ova hijerarhija zahtijeva upotrebu raspoloživih tržišnih podataka kada isti postoje. Banka, u svom vrednovanju, uzima u obzir raspoložive tržišne vrijednosti kad god je to moguće.

4.6. Upravljanje kapitalom

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore Odlukom o adekvatnosti kapitala („Sl. list CG“, br. 60/08, 41/09 i 55/12). U skladu sa propisima, Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Zbir osnovnih elemenata sopstvenih sredstava, umanjeno za zbir odbitnih stavki, predstavlja osnovni kapital Banke.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava Banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisije premije;
- 3) rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama;
- 4) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 5) neraspoređena dobit iz prethodnih godina;
- 6) iznos dobiti u tekućoj godini, ukoliko je skupština akcionara, donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.6. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala banke su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 4) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 5) nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti;
- 6) pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke;
- 7) iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke.

Zbir dopunskih elemenata sopstvenih sredstava, umanjen za zbir odbitnih stavki, predstavlja dopunski kapital banke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital banke su:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija;
- 2) naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3) iznos opštih rezervi, a najviše do 1.25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 4) subordinisani dug, za koji su ispunjeni uslovi iz Odluke CBCG o adekvatnosti kapitala;
- 5) hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi iz Odluke CBCG o adekvatnosti kapitala;
- 6) revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije;
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2014. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u statutarnim finansijskim iskazima iznosi 20.35% (2013. godine: 26.25%).

4.7. Analize osjetljivosti

4.7.1. Analize osjetljivosti (devizni rizik)

Upravljanje izloženošću deviznom riziku, pored analize potraživanja i obaveza Banke iskazanih u stranoj valuti, uključuje i analizu osjetljivosti na promjene deviznog kursa. U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

	Ukupno	2014. Iznos u stranoj valuti	(U hiljadama EUR) Promjena kursa	
			10%	-10%
Sredstva				
Kreditni i potraživanja od banaka	26,103	1,618	162	(162)
Ukupno sredstva	<u>26,103</u>	<u>1,618</u>	<u>162</u>	<u>(162)</u>
Obaveze				
Depoziti klijenata	47,523	1,660	166	(166)
Ukupno obaveze	<u>47,523</u>	<u>1,660</u>	<u>166</u>	<u>(166)</u>
Neto izloženost deviznom riziku:				
- 31. decembar 2014. godine			<u>(4)</u>	<u>4</u>
- 31. decembar 2013. godine			<u>(6)</u>	<u>6</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

4.7. Analize osjetljivosti (nastavak)

4.7.1. Analize osjetljivosti (devizni rizik)

Na dan 31. decembra 2014. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se smanjila, odnosno povećala za iznos od EUR 4 hiljade (31. decembar 2013. godine: dobit bi se smanjila, odnosno povećala za iznos od EUR 6 hiljada). Uzrok male izloženosti Banke promjeni deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR.

4.7.2. Analize osjetljivosti (rizik od promjene kamatnih stopa)

U toku procesa upravljanja rizikom od promjene kamatnih stopa, Banka vrši analizu osjetljivosti promjena potraživanja i obaveza sa varijabilnim kamatnim stopama. U sljedećoj tabeli je prikazan efekat promjene varijabilnih kamatnih stopa za potraživanja i obaveze iskazane u EUR u rasponu od +0.4% p.p. do -0.4% p.p.

	(U hiljadama EUR)		
	Neto efekat kao rezultat promjene kamatnih stopa		
	2014.	+0.4 b.p. EUR KS	-0.4 b.p. EUR KS
Sredstva			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	300	-	-
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	16,715	67	(67)
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeaća	167	-	-
	<u>17,182</u>	<u>67</u>	<u>(67)</u>
Obaveze			
Depoziti klijenata	14,254	-	-
Pozajmljena sredstva od banaka i ostalih klijenata	4,647	19	(19)
	<u>18,901</u>	<u>19</u>	<u>(19)</u>
Neto izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2014. godine		<u>48</u>	<u>(48)</u>

Pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni, povećanjem, odnosno smanjenjem varijabilne kamatne stope za potraživanja i obaveze u EUR za 0.4 p.p. dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila, za iznos od EUR 48 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

5. PRIHODI I RASHODI KAMATA

a) Prihodi od kamata

(U hiljadama EUR)

Depoziti kod:

- inostranih banaka
- Centralne banke

2014.	2013.
1	9
-	-
<u>1</u>	<u>9</u>

Kreditni:

- preduzećima
- fizičkim licima

727	857
984	833
<u>1,711</u>	<u>1,690</u>

Hartije od vrijednosti:

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja

7	11
<u>1,718</u>	<u>1,710</u>

Troškovi obezvrjeđenja po kamatnim potraživanjima

(21)	(12)
<u>1,698</u>	<u>1,698</u>

b) Rashodi kamata

(U hiljadama EUR)

Depoziti:

- finansijskih institucija
- državnih organizacija
- preduzeća
- fizičkih lica

2014.	2013.
16	18
4	2
38	23
<u>153</u>	<u>58</u>

Subordinisani dug

Kreditni i ostale pozajmice

-	16
121	107
<u>332</u>	<u>224</u>

6. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA I REZERVISANJA

a) Troškovi obezvrjeđenja

(U hiljadama EUR)

Povećanje/(smanjenje) rezervisanja po osnovu:

- kredita

2014.	2013.
152	(164)
<u>152</u>	<u>(164)</u>

b) Troškovi rezervisanja

(U hiljadama EUR)

Neto povećanje rezervisanja po osnovu:

- vanbilansnih stavki

2014.	2013.
4	-
<u>4</u>	<u>-</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

6. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA I REZERVISANJA (nastavak)

c) Promjene na računima ispravke vrijednosti nenaplativih potraživanja i rezervisanja

2014. godina

(U hiljadama EUR)	Kredit	Kamate i ostalo	Rezervisanja na	Ukupno
	(napomena 15)	(napomena 15)	vanbilansne izloženosti	
Stanje na početku godine	607	24	1	632
Ispravke vrijednosti u toku godine, neto Prenos na vanbilans	101	21	4	126
Stanje na kraju godine	<u>708</u>	<u>45</u>	<u>5</u>	<u>758</u>

2013. godina

(U hiljadama EUR)	Kredit	Kamate i ostalo	Rezervisanja na	Ukupno
	(napomena 15)	(napomena 15)	vanbilansne izloženosti (napomena 23)	
Stanje na početku godine	627	2	6	635
Efekte korekcija početnog stanja na osnovu nove regulative CBCG				
Ukidanje CBCG rezerve	(627)	(2)	(6)	(635)
Izdvajanje rezervisanja po MRS	786	12	1	799
Ispravka vrijednosti u toku godine	644	105	12	761
Ukidanje indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja Otpis	(809) (14)	(93)	(12)	(914) (14)
Stanje na kraju godine	<u>607</u>	<u>24</u>	<u>1</u>	<u>632</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Naknade po kreditima	103	104
Naknade po vanbilansnim poslovima	26	23
Naknade za usluge platnog prometa i e-banking	83	59
Naknade za usluge plaćanja prema inostranstvu	818	225
Naknade po poslovima sa kreditnim karticama	59	37
Naknada za platne spiskove	2	4
Ostale naknade i provizije	13	8
	<u>1,104</u>	<u>460</u>

b) Rashodi od naknada i provizija

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Naknade Centralnoj banci	68	38
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa	101	34
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	122	58
Naknade za Visa i Master kartice	42	32
Naknade za elektronsko bankarstvo	35	19
	<u>368</u>	<u>181</u>

8. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Neto zarade	523	617
Porezi, prirezi i doprinosi iz i na zarade	382	491
Ostale neto naknade zaposlenima	30	30
Otpremnine i jubilarne nagrade	4	38
Naknade članovima Odbora direktora	42	38
Putni troškovi i dnevnice	2	4
Obuka zaposlenih	3	1
	<u>986</u>	<u>1,219</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

9. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

(U hiljadama EUR)

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
Održavanje kompjutera i opreme	117	108
Stručne naknade	112	68
Reklamiranje i marketing	37	4
Troškovi zakupa	127	145
Razni troškovi	48	27
Revizija	21	45
Troškovi obezbjeđenja	76	67
Troškovi komunikacionih mreža	30	27
Troškovi električne energije i goriva	36	28
Osiguranje	14	17
Telefon	71	58
Troškovi rezervne lokacije	39	39
Članarine i doprinosi	16	16
Kancelarijski materijal	24	22
Poštarina	4	2
Komunalne usluge	9	7
Konsultantske usluge	44	26
Troškovi reprezentacije	4	7
Sudski troškovi	1	2
	<u>830</u>	<u>715</u>

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

(U hiljadama EUR)

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
Nekretnina i opreme (napomena 17)	129	118
Nematerijalnih ulaganja (napomena 18)	53	54
	<u>182</u>	<u>172</u>

11. OSTALI PRIHODI I RASHODI

(U hiljadama EUR)

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
Ispravke iz prethodne godine	6	368
Ostali prihodi	-	3
	<u>6</u>	<u>371</u>

(U hiljadama EUR)

	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
Rashodi od prodaje stečene aktive	-	129
Ostalo	4	1
	<u>4</u>	<u>130</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

12. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Obračunati tekući porez	-	-
Obračunati odloženi porez	-	-
	-	-

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit u bilansu uspjeha i proizvoda rezultata prije oporezivanja i propisane poreske stope

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	112	62
Troškovi amortizacije u bilansu uspjeha	182	172
Troškovi amortizacije za poreske svrhe	(213)	(187)
Ostalo	14	13
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	95	60
Iznos gubitka prethodnih godina do iznosa oporezive dobiti	(95)	(60)
Oporeziva dobit	-	-
<i>Porez na dobit</i>	-	-

c) Odložene poreske obaveze

Rukovodstvo Banke nije ukalkulisalo iznos odloženih poreza jer smatra da efekat istih nije materijalan za finansijske iskaze Banke za 2014. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

13. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	1,146	697
- u stranoj valuti	132	129
Žiro račun	4,737	358
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	4,118	1,071
Ostalo		
	10,133	2,255

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” 35/11, 22/12, 61/12 i 57/13) (u daljem tekstu: Odluka), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 9.5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju i depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i
- 8.5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana.

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine primjenjuje se stopa od 9.5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog nedjeljnog perioda, dva dana prije isteka perioda održavanja.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, na 25% sredstava obavezne rezerve izdvojene na računima za obaveznu rezervu Centralna banka plaća banci mjesečno naknadu obračunatu po stopi od 1% na godišnjem nivou, do osmog u mjesecu za prethodni mjesec. Banka može dio obavezne rezerve držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora i to: 30% u obliku zapisa ročnosti do 182 dana i 13% u obliku zapisa ročnosti do 91 dana. Na 7% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke u obliku državnih zapisa, Centralna banka isplaćuje do osmog u mjesecu za prethodni mjesec naknadu obračunatu po stopi koja je jednaka EONIA (Euro OverNight Index Average) umanjena za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

14. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Korespondentni računi kod inostranih banaka	26,103	3,480
	26,103	3,480

Na dan 31. decembra 2014. godine, Banka ima otvorene račune kod sljedećih inostranih banaka: KBC Bank NV, Brussels, Intesa Sanpaolo banka dd Bosna i Hercegovina, Sarajevo, Intesa Sanpaolo SpA, Milan, Intesa Sanpaolo SpA, New York, Sberbank banka dd, Ljubljana i Vojvođanska banka, Novi Sad

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka ima izloženost prema dvije banke i jednoj bankarskog grupi od dva entiteta u iznosu koji prelazi 25% sopstvenih sredstava, što nije u skladu sa članom 58 Zakona o bankama po kome je definisano da izloženost prema jednom ili grupi povezanih lica ne smije biti veća od 25% sopstvenih sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Kreditni:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	9,183	6,899
- fizička lica	7,932	8,152
- ostalo - preduzetnici i NVO	225	283
Od toga:		
Kratkoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	2,593	1,274
- fizička lica	156	156
- ostalo - preduzetnici i NVO	-	5
Dugoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	6,590	5,625
- fizička lica	7,776	7,996
- ostalo - preduzetnici i NVO	225	278
Ukupno	17,340	15,334
Kamatna potraživanja:		
-kreditni	316	188
Vremenska razgraničenja		
-kamata po kreditima	1	12
-naknade po kreditima	(189)	(174)
Ukupno	17,468	15,360
<i>Minus:</i>		
Ispravka vrijednosti kredita	(708)	(607)
Ispravka vrijednosti kamata	(45)	(24)
Ukupno	753	631
Ukupno	16,715	14,729

Kratkoročni krediti privrednim društvima se najvećim dijelom odobravaju za obrtna sredstva sa rokom od mjesec dana do 12 mjeseci, dok su dugoročni krediti odobreni na period od 12 do 180 mjeseci i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti trgovine, rudarstva i energetike, usluga itd. Prosječna ponderisana godišnja kamatna stopa na portfolio pravnih lica do 31.12.2013 iznosi 10,49% a zaključno sa 31.12.2014 iznosi 10,33%.

Kreditni stanovništva obuhvataju gotovinske kredite, kredite za stambenu izgradnju, turističke kredite, hipotekarne kredite, te finansiranje kupovine potrošnih dobara odobrene na period od 12 do 300 mjeseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou, u rasponu od 7.00% do 16.90% u 2013. godini i od 9.00% do 16.00% u 2014. godini.

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim djelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore, i to centralna regija i promorje.

Na dan dan 31. decembra 2014. godine, banka ima izloženost prema jednom povezanom licu, akcionar Banke koji nema kvalifikovano učešće u Banci preko 10% sopstvenih sredstava Banke što nije u skladu sa članom 58 Zakona o bankama po kome je definisano da izloženost prema akcionar Banke koji nema kvalifikovano učešće u Banci ne smije biti preko 10% sopstvenih sredstava Banke.

Na dan dan 31. decembra 2014. godine, banka ima izloženost prema jednom zaposlenom Banke preko 1% sopstvenih sredstava Banke što nije u skladu sa članom 58 Zakona o bankama po kome je definisano da izloženost prema zaposlenom Banke ne smije biti preko 1% sopstvenih sredstava Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

15. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Koncentracija po djelatnostima ukupno bruto plasiranih kredita komitentima od strane Banke je sljedeća:

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	174	238
Rudarstvo	100	108
Prerađivačka industrija	1,010	1,746
Građevinarstvo	143	279
Trgovina	2,136	2,278
Saobraćaj i skladištenje	1,737	272
Usluge pružanja smještaja i ishrane	1,221	1,330
Informisanje i komunikacija	26	63
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	191	221
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	29	169
Zdravstvo i socijalna zaštita	1,000	-
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	1,478	292
Ostale uslužne djelatnosti	163	186
Stanovništvo	7,932	8,152
Stanje na dan 31. decembra	17,340	15,334

16. INVESTICIONE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijea

Na dan 31. decembra 2014. godine stanje hartija od vrijednosti koje se drže do dospijea iznosi EUR 167 hiljada (2013. godine: EUR 400 hiljada) i odnosi se na kupovinu državnih zapisa sa rokom dospijea od 182 dana, koje je emitovalo Ministarstvo finansija Crne Gore. Stanje se sastoji iz državnih zapisa kupljenih na aukcijama u periodu od jula do decembra 2014. godine, sa stopama prinosa od 0.35% do 1.29%.

Državni zapisi su finansirani iz sredstava obavezne rezerve koja Banka drži kod Centralne Banke Crne Gore. U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne Banke Crne Gore („Sl. list CG“ 35/11 od 27. jula 2011. godine i dopunama Odluke, „Sl. list CG“ 22/12, i 61/12 i 57/13), Banka može do 30% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora ročnosti do 182 dana i do 13% obavezne rezerve izdvojiti i držati u obliku državnih zapisa koje je emitovala Crna Gora ročnosti do 91 dan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima za 2014. godinu i 2013. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januar 2013. godine	55	871	25	951
Povećanja	-	285	156	480
Stanje, 31. decembar 2013. godine	55	1,156	181	1,392
Povećanja	-	143	833	976
Stanje, 31. decembar 2014. godine	55	1,299	1,014	2,368
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januar 2013. godine	12	595	-	607
Amortizacija (napomena 10)	1	117	-	118
Stanje, 31. decembra 2013.	13	712	-	725
Amortizacija (napomena 10)	2	127	-	129
Stanje, 31. decembar 2014. godine	15	839	-	854
Sadašnja vrijednost:				
- 31. decembra 2014. godine	40	460	1,014	1,514
- 31. decembra 2013. godine	42	425	181	667

Na dan 31. decembra 2014. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

18. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna sredstva se najvećim dijelom sastoje iz licenci i softvera. U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2014. godine i 2013. godine:

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januar	654	617
Povećanja	130	37
Otpis	-	-
Stanje, 31. decembra	784	654
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januar	519	465
Amortizacija (napomena 10)	53	54
Otpis	-	-
	572	519
Neotpisana vrijednost na dan	212	135

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine**19. OSTALA FINANSIJSKA POTRAŽIVANJA**

Ostala finansijska potraživanja u iznosu od EUR 4,548 hiljada (2013: EUR 4,118 hiljada) najvećim dijelom odnose se na sredstva stečena po osnovu naplate potraživanja koje Banka ima u svom vlasništvu u iznosu od EUR 4,276 hiljada (2013: EUR 3,942 hiljada). Stečena sredstva evidentiraju se po nižoj od ukupne vrijednosti potraživanja i procijenjene vrijednosti sredstva.

Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za ulaganja banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva („Sl. list CG” br. 24/09, 66/10, 58/11, 61/12, 13/13 i 51/13), propisano je da iznos ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva koji prelazi 40% sopstvenih sredstava banka tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju ukupnog iznosa sopstvenih sredstava banke.

Ulaganjima u nepokretnosti ne smatra se sticanje nepokretnosti u zamjenu za potraživanja u postupku restrukturiranja duga, u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije nad dužnikom banke, u postupku reorganizacije dužnika u skladu sa propisima kojima se uređuje stečaj, ili u postupku izvršenja radi namirenja potraživanja Banke, ukoliko od dana sticanja nepokretnosti nije prošlo više od četiri godine. Propisima Centralne banke Crne Gore nije propisan rok u kome Banka mora da proda sredstva stečena naplatom potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

20. DEPOZITI KLIJENATA

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Depoziti po viđenju:		
- finansijske institucije	23	17
- privredna društva u privatnom vlasništvu	36,938	4,844
- privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	1	10
- fondovi	77	5
- regulatorne agencije	30	128
- preduzetnici	5	5
- fizička lica	5,653	2,775
- neprofitne organizacije	6	6
- ostali	14	12
	42,747	7,804
Kratkoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	125	6,790
- fondovi	-	500
- regulatorne agencije	100	-
- fizička lica	825	405
	1,050	7,695
Dugoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	858	28
- fizička lica	2,717	1,097
	3,575	1,125
Kamate na depozite	151	49
Ukupno	47,523	16,671

21. POZAJMLJENA SREDSTVA OD BANAKA

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Pozajmljena sredstva od banaka	2,397	2,853
Evidentna kamata	10	11
Ukupno	2,407	2,864

Na dan 31. decembra 2014. godine, obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama u iznosu od EUR 2,407 hiljada se najvećim dijelom odnose na obaveze prema EIB-u po osnovu više dugoročnih kredita koji su namijenjeni za finansiranje malih i srednjih preduzeća u iznosu od EUR 2,397 hiljada (2013: 2,853 hiljade). Kamatna stopa po uzetim kreditima kod EIB-a kreće se od 2.19% do 3.66%. Rok dospjeća je od 7 do 11 godina.

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Do 1 godine	470	456
Do 2 godine	412	449
Do 3 godine	412	449
Do 4 godine	412	449
Do 5 godina	411	450
Preko 5 godina	280	600
Ukupno	2,397	2,853

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

22. POZAJMLJENA SREDSTVA OD OSTALIH KLIJENATA

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Obaveze po osnovu pozajmica Investiciono razvojnog fonda	2,250	1,130
Ukupno	2,250	1,130

Na dan 31. decembra 2014. godine, obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama u iznosu od EUR 2,250 hiljada (2013: EUR 1,130 hiljada) odnose se na obaveze prema Investiciono razvojnog fondu Crne Gore po osnovu više dugoročnih kredita. Kamatna stopa po uzetim kreditima kod IRF-a kreće se od 2.50% do 4%. Rok dospijeća je od 7 do 10 godina.

Dospijeće po godinama prikazano je u sljedećoj tabeli:

(U hiljadama EUR)	2014.	2013.
Do 1 godine	279	62
Do 2 godine	339	194
Do 3 godine	339	195
Do 4 godine	339	195
Do 5 godina	340	195
Preko 5 godina	614	289
Ukupno	2,250	1,130

23. OSTALE OBAVEZE

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Obaveze prema dobavljačima	49	50
Uplate za osnivački kapital	10	6
Primljeni avansi	5	2
Obaveze po kartič.poslovima	1	-
Privremeni račun	68	62
Ostale obaveze	-	1
	133	121

24. AKCIJSKI KAPITAL

Na dan 31. decembra 2014. godine akcijski kapital Banke čini 13,714 običnih akcija (31. decembra 2013: godine 12,714 običnih akcija), pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 1,00.

Zakon o bankama („Sl. list CG“ br. 17/08, 44/10 i 40/11) je definisao minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5 miliona.

U oktobru 2013. godine došlo je do promjene vlasničke strukture Banke. Sigma Delta Holdings d.o.o. Podgorica i gospodin Predrag Drecun su otkupili akcije gospodina Viktora Restisa i gospodina Petrosa Stathisa. Nakon ove promjene većinski vlasnik postaje Sigma Delta Holdings d.o.o. Podgorica čiji je osnivač gospodin Petros Stathis. Centralna Banka Crne Gore je rješenjem 0102-4849/14 od 30. decembra 2013. godine izadala odobrenje Sigma Delta Holdings d.o.o. Podgorica za sticanje kvalifikovanog učešća u Banci.

Skupština akcionara Banke je na vanrednoj sjednici održanoj 18. marta 2014. godine donijela Odluku o povećanju kapitala Banke putem emisije akcija zatvorenom ponudom postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine. Komisija za hartije od vrijednosti Crne Gore je 25. aprila 2014. godine donijela Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovane radi prodaje postojećim akcionarima po osnovu prava preče kupovine u ukupnoj vrijednosti EUR 1,500,000 pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 1.00 čime je ispunjen zakonski uslov da iznos sopstvenih sredstava mora biti veći ili jednak od minimalnog novčanog dijela osnivačkog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

24. AKCIJSKI KAPITAL (nastavak)

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2014. godine i 2013. godine je sljedeća:

<u>Naziv akcionara</u>	2014.			2013.		
	Broj akcija	(U hiljadama EUR)	% učešća	Broj akcija	(U hiljadama EUR)	% učešća
Sigma Delta Holdings	12,022	12,022	87.66%	10,457	10,457	85.62%
Aviplus Ou	627	627	4.57%	-	-	-
Predrag Drecun	550	550	4.01%	1,221	1,221	10.00%
Pairaktaridis Emmanouil	455	455	3.32%	455	455	3.73%
Seriatos Gerasimos	20	20	0.15%	20	20	0.16%
Kotsikopoulos Ioannis	-	-	-	20	20	0.16%
Ostali	44	40	0.29%	41	41	0.33%
	<u>13,714</u>	<u>13,714</u>	<u>100.00%</u>	<u>12,214</u>	<u>12,214</u>	<u>100.00%</u>

25. SUBORDINISANI DUG

Na dan 31. decembra 2014. godine subordinisani dug iznosi EUR 1,000 hiljada (2013: EUR 1,000 hiljada). U julu 2014. godine potpisan je ugovor o prenosu potraživanja potpisan između gospodina Viktora Restisa i Sigma Delta Holdings d.o.o Podgorica po kome Sigma Delta Holdings d.o.o Podgorica preuzima potraživanja po subordinisanom dugu od strane Viktora Restisa. Rok vraćanja zajma je do 2020. godine i na navedeni zajam se ne obračunava kamata.

26. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore.

	<u>Ostvareni pokazatelji poslovanja</u>
Osnovni kapital	4,890
Sopstvena sredstva banke (minimalni iznos 5 miliona EUR)	5,890
Ponderisana bilansna aktiva	22,679
Ponderisane vanbilansne stavke	2,305
Koeficijent solventnosti (minimalni iznos 10%)	20.35%
Dnevni koeficijent likvidnosti na dan 31. decembra 2014. godine (minimalni koeficijent 0,9)	2,6%
Dekadni koeficijent likvidnosti za dekadu koja se završava na dan 31. decembra 2014. godine (minimalni koeficijent 1)	2,68%
Izloženost banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica (limit 25% sopstvenih sredstava banke)	267%
Zbir velikih izloženosti (limit 800% sopstvenih sredstava banke)	85,11%
Ukupna izloženost prema licima povezanim s bankom (limit 200% sopstvenih sredstava banke)	35,89%
Ukupna izloženost prema zaposlenom u banci (limit 1% sopstvenih sredstava banke)	1,20%
Ukupna izloženost prema akcionaru koji nema kvalifikovano učešće u banci, uključujući i izloženost prema pravnim licima koja su pod kontrolom tog akcionara (limit 10% sopstvenih sredstava banke)	11%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

27. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Neopozive obaveze za davanje kredita	201	56
Neopozivi dok. akreditivi izdati za plaćanje u inostranstvu	221	20
Ostali akreditivi izdati za plaćanje u inostranstvu		
Izdane garancije		
- Izdate plative garancije	2,063	496
- Izdate činidbene garancije	12	43
- Ostale vrste garancija	74	95
Izdane mjenice i dati avali		
Kolateral po osnovu potraživanja	49,778	45,617
Ukupno	52,349	46,327

U skladu sa skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br.22/12, 55/12 i 57/13) potraživanja se iz bilansa banke prenose u internu evidenciju ako banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sledeće slučajeve:

- 1) za neobezbijedeno potraživanje:
  - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
  - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- 2) za obezbijedeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

U skladu sa važećom regulativom, Banka je navedena potraživanja isknjižila iz bilansne evidencije i dalje ih vodi u internoj evidenciji do momenta njihove naplate ili definitivnog otpisa. Prelaskom na novi kontni okvir, 1. januara 2013. godine sva potraživanja koja su zadovoljavala kriterijume iz Odluke Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br.22/12, 55/12 i 57/13), Banka je sa vanbilansne evidencije prenijela na odgovarajuće račune u bilansnu evidenciju. Evidentna kamata, odnosno kamata koja je obračunata u vanbilansnoj evidenciji, nije prenešena na bilansna konta.

(U hiljadama EUR)	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Evidentna kamata	55	40
Ukupno	55	40

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2014. godine

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

(U hiljadama EUR)

	31 decembar 2014.	31 decembar 2013.
<u>Potraživanja</u>		
<i>Kredit:</i>		
-fizička lica	841	1,000
-pravna lica:		
-Almara d.o.o. Podgorica	1,280	-
Ukupno potraživanja	2,121	1,000
<u>Obaveze</u>		
<i>Depoziti:</i>		
-fizička lica	2,937	2,241
-pravna lica:		
-Sigma Delta Holdings d.o.o.	1,030	-
-Golden Estate d.o.o. Podgorica	76	2
-First Financial Holdings d.o.o. Podgorica	1,937	5
-Adriatic Properties d.o.o. Budva	1,714	1,934
-First Holidays d.o.o. Podgorica	9	-
-Seven X aviation d.o.o. Podgorica	17	5
-Peneseda	3,052	309
-Almara	3	-
-BSR Fund	-	6,662
Ukupno obaveze	10,775	11,158
Obaveze, neto	(8,654)	(10,158)
<u>Prihodi</u>		
<i>Prihodi od kamata:</i>		
-fizička lica	262	74
-pravna lica:		
-Golden Estate d.o.o. Podgorica	115	72
-First Financial Holdings d.o.o. Podgorica	16	5
-Balkan Energy d.o.o. Podgorica	-	120
-Mont Voyage d.o.o. podgorica	98	43
-Almara	101	-
	592	314
<i>Prihodi od naknada:</i>		
-fizička lica	6	-
-pravna lica:		
-Sigma Delta Holdings d.o.o.	5	-
-Golden Estate d.o.o. Podgorica	16	-
-First Financial Holdings d.o.o. Podgorica	40	15
-Adriatic Properties d.o.o. Budva	223	34
-Adcapital Montenegro d.o.o. Podgorica	33	-
-Seven X aviation d.o.o. Podgorica	20	4
-Peneseda	162	47
-Mont Voyage d.o.o. Podgorica	18	-
	523	100
Ukupno prihodi	1,115	414
<u>Rashodi</u>		
<i>Rashodi od kamata i naknada:</i>		
-fizička lica	6	7
-pravna lica:		
-Adriatic Properties d.o.o. Budva	6	1
-BSR Fund	-	31
Ukupno rashodi	12	85
Neto prihodi	1,103	383

Naknade top menadžmentu i odboru direktora po osnovu bruto zarada i naknada u 2014. godini iznose EUR 41,006 (2013: EUR 50,413).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2014. godine****29. SUDSKI SPOROVI**

Na dan 31. decembra 2014. godine protiv Banke se vodi više sudskih sporova od strane pravnih i fizičkih lica. Po procjeni pravnog sektora Banke, ukupna vrijednost sporova protiv Banke na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 395 hiljada. Najznačajniji spor koji se vodi protiv Banke jeste spor po tužbi Lene Čavor sa tužbenim zahtjevom poništaj ugovora o hipoteci u iznosu EUR 357 hiljada i prema procjeni pravnog zastupnika Banke u ovom sporu, vjerovatnoća da će se spor riješiti u korist Banke je veća od 50%.

Pored navedenog, Banka vodi i više postupaka protiv pravnih i fizičkih lica radi naplate potraživanja u ukupnom iznosu od EUR 927 hiljada.

30. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nijesu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi, što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlaštenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2014. i 2013. godine bili su:

	<u>31. decembar 2014.</u>	<u>31. decembar 2013.</u>
USD	0.8224	0.7255
CHF	0.8314	0.8157
GBP	1.2783	1.1956

32. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Banka je na osnovu Odluke skupštine akcionara broj 34/15-1 od 12. januara 2015. godine povećala kapital nenovčanim ulogom u iznosu od EUR 2,288 hiljada. Povećanje kapitala u iznosu od EUR 2,288 hiljada upisano je u Centralni registar privrednih subjekata 3. februara 2015. godine, broj rješenja 4-0008441/024. Ukupni kapital nakon povećanja iznosi EUR 16,022 hiljada, od čega je EUR 13,714 hiljade novčani, a EUR 2,288 nenovčani dio kapitala.

Nakon sprovedene dokapitalizacije, Banka je usaglasila iznos kapitala sa odredbama Zakona o bankama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2014. godine

33. OPŠTI PODACI O BANCI

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih iskaza banaka („Sl. list CG“, br. 15/12 i 18/13) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Universal Capital Bank AD, Podgorica
 Adresa: Stanka Dragojevića bb
 Matični broj: 02684462
 Telefon/Fax: 020/481-481, 020/481-482
 Adresa internet stranice: www.ucbank.me
 Adresa elektronske pošte: info@ucbank.me
 Banka ima centralu i tri filijale.
 Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2014. godine je 54 zaposlena.
 Žiro račun: 907-56001-24
 Osnivanje i upis u registar Privrednih subjekata: 24.10.2007

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora

	Ime i prezime	Datum rođenja	Podaci o prebivalištu	
			Mjesto	Adresa (ulica i broj)
1. Predsjednik	Božo Milatović	31.05.1949	Podgorica	Ul.Cetinjski put br.4/17
2. član	Biljana Đuranović	27.02.1956	Podgorica	Ul. Moskovska br.3,
3. član	Predrag Drecun	18.08.1960	Podgorica	Ul.Moskovska br.19, Vahtra Road 5-2, Peetri Borough 75312
4. član	Vitali Jaroševits	03.04.1984	Estonia	Apt 21 Joo Seng Road Unit 04-164,
5. član	Lian Choon Beng	25.08.1954	Singapur	
Glavni izvršni direktor	Predrag Drecun			

Deset najvećih akcionara Banke su:

Ime i prezime / naziv kompanije	Adresa prebivališta /poslovna adresa (mjesto ulica i broj)	Podaci o akcijama	
		broj akcija	procentualno učešće
Sigma Delta Holding d.o.o	Ulcinjaska, Podgorica, Crna Gora Viru Valjak Tallinna Linn,	12.021.836	87,66%
Aviplus	Estonia Moskovska 19, Podgorica Crna Gora	626.959	4,57%
Drecun Predrag	Gora	549.621	4,01%
Pairaktaridis Emmanouil	Nijaja, Grčka	455.080	3,32%
Seriatos Gerasimos		20.000	0,15%
Saveljić Tijana	Vukice Mitrović 40, Podgorica , Crna Gora	15.000	0,11%
Aleksic Milutin	Gandijeva 76/20, Beograd, Srbija	8.000	0,06%
Djačić Biljana	Volodjina P3, Pljevlja, Crna Gora Gavrila Dožića 1 , Podgorica,	4.000	0,03%
Redžepagić Mirza	Crna Gora	2.400	0,02%
Medojević Milinko	Svetozara Markovića, Podgorica	2.370	0,02%
Ostali	Crna Gora	6.084	0,06%

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih iskaza za 2014. godinu: Deloitte DOO, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, zgrada Maksim, Podgorica.

Knjigovodstvena vrijednost akcija na dan 31. decembar 2014. godine i 31. decembar 2013. godine je bila ista i iznosila je EUR 1.00 po akciji.

Neto profit po akciji na dan 31. decembar 2014. godine i 31. decembar 2013. godine je EUR 0.0082 odnosno EUR 0.0051, respektivno.

U par navrata u toku 2014. godine se obavljala trgovina akcijama Banke na Montenegroberzi AD Podgorica i to po cijenama od EUR 0.3722 do EUR 0.5104. U toku 2013. godine se trgovalo akcijama Banke na Montenegroberzi AD, Podgorica po cijenama od EUR 0.0439.

Isplate dividende u 2012., 2013. i 2014. godini nije bilo.